

A szörnyszülött új városháza

Irta: Rajniss Ferenc

Nem áll meg az élet soha s a világot megrendítő nagy események sem ejthetik mindenről megfélemező révületbe az állami és társadalmi közügyek intézőit. A nemzeti élet szervezése és irányítása ezernyi rész munkát követel s a háborúk és sorsfordulatok történelmi idejében a jelentéktelennek, elhanyagolhatónak és kicsinek látszó feladatok megoldását sem szabad elhanyagolni. Sokan állíthatják hálás hallgató közönség előtt, hogy ma már nincs időnk és lehetőségünk kis ügyekkel foglalkozni, de a modern társadalmak belső munkarendje és munkamegosztása meghazudtolja az ilyen nagyhangú és fontoskodó kijelentéseket. Hiába mondjuk, hogy most csak a történelmi célokra szabad gondolni, mert a közéleti élet bonyolult gépezete szükségképpen és rendületlenül tovább dolgozik, a hivatalok aktákat gyártanak, a tanácsok és közgyűlések üléseznek és határozatokat hoznak, tervek születnek meg rombolásra és építésre, végrehajtási utasítások röpködnek szét a különböző szervekhez s ha a közvélemény másfelé figyel, ha a bürokratikus szándékok ellenőrzéséről az illetékesek megfélemeznek, akkor a nagy történelmi célok háta mögött szörnnyű és jóvátehetetlen tervek valósulnak meg. Az egyirányú lelkesedés és elfoglaltság sokfelé terjeszt jótékony homályt a nyárspolgári garázdálkodás felsegítésére...

Budapest székesfőváros vezetősége elhatározta az új városháza megépítését, kiírta a pályázatokat, elfogadta a legjobb terveket s a síma, zavartalan ügybonyolítás után immár véglegesen elintézték a dolgok látszatt, hogy a gyönyörű fekvésű, de botránys városrendezési tehetségtelenséggel elcsúfított magyar főváros arculatát új sebhellyel éktelenítik el; — a régi városháza helyére épített új városházával!

Felhőkarcoló a ghetto előtt

Egétverő felhőkarcolót terveztek a budapesti zsidónegyed elé, szűk utcák síkátoráiba, hogy a város ügyeit intéző tisztviselők ezrei, a forgalom, a zaj s a megszorult levegő beteg keverékeit lebegve élvezhessék a háztetők rengetege fölött, vagy tízennégy emelet magasságban. Onnan fentről, a sivár műhegy tetejéről tisztán látható lett volna a régi helyén felejtett Rókus-kórház s az enyészetre ítélt ghetto minden rejtelve, zürzavara s építészeti borzalma a Dob-utca, a Király-utca és a Dohány-utca táján. Ez az álamerikai megoldás abból a szellemtelen elgondolásból származott, hogy a városházát csak ugyanazon a helyen lehet megtalálni, ahol eddig volt. A toldozás-

foltozás szeretete is erősítette talán a nagy elhatározást, mert hiszen száz és száz példa bebizonyította már, hogy a melléépítés és átalakítás a legdrágább megoldás s ráadásnak megvan az az előnye, hogy amikor készen van, rendszerint kiderül villámgyorsan a haszontalansága. Eddig csak két városháza van Budapesten, a régi és az új, a jövőben lesz, a tervek szerint, egy megmaradt régi, egy távolabb eső új és a régihez ragasztott legújabb városháza. Ugy szép az elrendezés, ha bonyolult s ha néhány év múlva meg kell építeni a legeslegújabb városházát...

Nagy előnye az ilyen építkezési megoldásnak az is, hogy előbb le kell rombolni a hivatalokat, amelyekben a tisztviselők dolgoznak s ideiglenes helyre kell átszállítani a városi irodákat és aktákat. A főváros közönsége milliókat ráfizet az elkerülhetetlen rendetlenségre, az akták, a drága akták felkutatására s mikor végre helyreáll a rend és a nyugalom, kezdődik minden előlről, a visszaköltöztetés gyönyörűségeiben. Így kell egy igaz, modern világvárost adminisztrálni...

Minden marad a régiben...

További előnye a városháza felhőkarcolós megfoltozásának az is, hogy nincs benne semmi városrendezés s a legkevesebb lehetőséget nyújt a magyar művészi munka támogatására. Maradhat minden a régiben, nem kell új autobuszszámot tanulni a városházára igyekvő nagyközönségnek, nem kell szobrokkal, parkokkal, kilátással, szépséggel nyugtalanítani a fáradt idegeket s csak azt muszáj megszokni, hogy ügyes-bajos dolgainak elintézését minden rendes polgár, a régi horizontális irány helyett vertikális síkban keresse. A derék altisztek hamar megtanulják a rendet: „Ebben az ügyben uram tessék felmenni először a 12. emeletre, onnan tessék alássan lemenni a 3-ra s ha a 11-en ráütötték a pecsétet az írásra, akkor már a 7. emeleten aláírják...” Olyan mindegy, hogy felfelé mozog-e az ember, vagy oldalt, fő, hogy az élet zajlása megszokottan izgalmas maradjon.

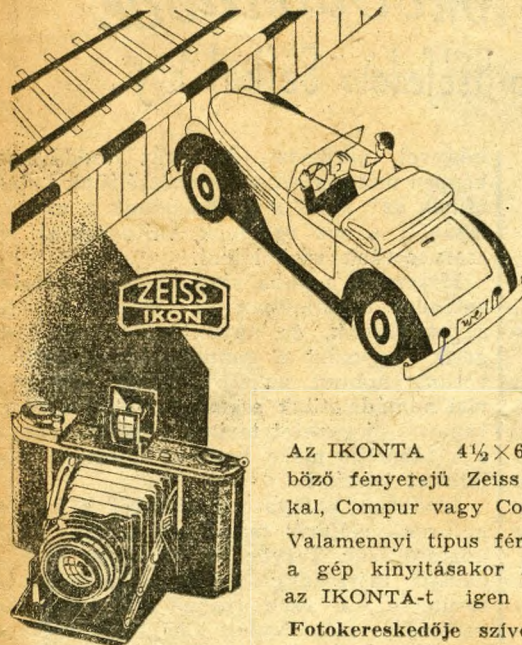
A Dunapartra az új városházát!

Az új városháza építésének terve a meghozott határozatok után a csendes, de bizonyos megvalósulás felé közeledik. Ahol határozat van, ott nincs vita. A terv túljutott a kezdeti akadályokon minden komoly ellenkezés nélkül s most már csak a bürokrácia gondja és feladata a felhőkarcolót a székesfőváros kalapjára tűzni. Más gondok, remények, álmok, vágyak

Sarcampával vannak ellátva a

Zeiss Ikon

IKONTA

készülékek, mely megakadályozza két kép egymásra exponálását. Ha a feledékeny amatőr elfelejtette továbbcsavarni a filmet, egyszerűen nem tudja lenyomni a vázkioldót, egészen amíg a mulasztást nem pótolta. Ezenkívül egy kis jelzőtárcsán állandóan látjuk, vajjon továbbítva lett-e a film.

Az IKONTA 4½×6, 6×6 és 6×9-es méretben kapható, különböző fényerejű Zeiss Tessar-okkal, vagy Novar-anasztigmatokkal, Compur vagy Compur Rapid-zárral.

Valamennyi típus fényerős optikai keresővel van felszerelve, mely a gép kinyitásakor automatikusan kiugrik. Elegáns krómozása az IKONTA-t igen csínossá teszi.

Fotokereskedője szívesen bemutatja önnek.

Mesteri felvételekhez e három:

Zeiss Ikon kamara

Zeiss objektív

Zeiss Ikon film!

Magyarországi vezérképviselő: ifj. Jurány Henrik, Budapest, IV., Váci-u. 40. sz.

gyötrik és fűtik a lelkeket, Erdély drága bércein mereng a magyarság szeme, a háborús események izgatják a képzelőerőt s nincs olyan messzeeső terv, amelyet ebben a megszállott világban csendben és szinte észrevétlenül meg ne lehetne valósítani a magyar nagyközönség történelmi izgalmaiktól remegő háta mögött.

Bárcziházi Bárczy István államtitkár rendkívüli érdeme, hogy az utolsó órában a magyar főváros, a magyar művészet és a valóban nagyvonalú városrendezés szeretetével bátor szót emelt a foltozó tervek ellen s szívós buzgalommal, nemes nozzaeresssel és akaratával, iradhatatlan munkába kezdett a kicsinyes, nyárspolgári elgondolások behelyettesítésére s Budapest szépségének és nagyságának megfelelő tervek elfogadtatására. Bárczy államtitkár az egyetlen megfelelő helyre, a Dunapartra ajánlja építeni az új városházát, a Ferenc József-híd és a Horthy Miklós-híd közé, ahol az építkezéshez szükséges összes telkek a főváros tulajdonában vannak. Ez a legszebb, a legelőkelőbb hely, szemben a műgyetemmel, a jövendőbeli Stadionnal, az új kiállítási területtel és a fürdővárossal.

Évszázadokra szóló új rendezés

Kiépítne végre a Dunapart, a Parlament és az új Városháza között, középen a Királyi-palota építészeti koronájával. Nem veszne a semmibe a Duna vizét szegé-

lyező gyönyörű koszorú, befejezett remekmű lenne a Dunapart, csodája és büszkesége Magyarországnak! A Ferenc-körút és a Múzeum-körút széles sávján megelevenedne az élet a természetes fejlődés ritmusában s a Horthy Miklós-hídig, 60 méteres mélységben lehetne kiképezni lévszázadokra a Duna pesti partját. Víz, levegő, tér, távlat, szépség, egészséges elhelyezkedés köszöntene 5000 dolgozó emberre. Egy helyre kerülhetnének a szétszórt hivatalok, arányosan és jól helyezkedhetne el a fővárosi munka idegközpontja s a régi hivatalokat csak az átköltözködés napjaiban kellene megbolygítani. A régi városháza hatalmas területét parcellázni lehetne s az építések és munkások új munkaalakokhoz jutnának. A magyar City legjobb terjeszkedési vonalát szakítja meg az irdatlan városházi kaszárnya.

Sehol a világon nem jutna eszébe a mi korunkban egy nagy világváros vezetőségének városházát a belső utcák zsufolt-ságába építeni, ha szabad vízparton s aránylagos közelségben helyezheti el hivatalait. A belvárosi templomhoz, Budapest közepéhez közelebb volna ez az új városháza, mint a parlament...

Bárczy István joggal hisz fanatikusan a maga művészi álmaiban, mert a terve rideg pénzügyi szempontokból is jobb és gazdaságosabb, mint a kivitelre elfogadott félmegoldási terv. Művészi, a magyar főváros jövőjéért érdekeit szolgáló merész, nagy építkezéseket még sohasem bántunk meg utólag! Inkább az volt nagyon sokszor a hiba, hogy hiányzott a képzelőerő, a nagyot és újat akarás szelleme, a stílusérzék és a bátorság megmutatni a teremtő magyar tehetséget évszázadot szepítő közalkotásokban. Szónokolunk más országok és népek építkezéseiről és sóhajtunk hozzá nagyokat, de amikor égető szükség lesz az alkotás, akkor megelégszünk az óriás összegeket megemésztő vargamunkával.

Tiszta öröm volt Bárczy Istvánnal elbeszélgetni messzelátó terveiről s elmerülni a felhalmozott tervrajzokba, amelyek mind azt hirdetik, hogy jó kötelesség megakadályozni a károlykörüti városháza felépítésének összes előmunkálatait, amíg kitisztul a látóhatár s a nagyobb Magyarország dicsőségére, nagyobb terveket valósíthatunk meg...

ELADÓ vagy BÉRBEADÓ modern 15 járatu MALOM

2½ vagonos, tiszaparti gőzponton, nagy vasmalomszerű kerékesekkel. Tökeérés érdeklődők közvetlen ajánlatát kérjük: „Tiszaparti város” jellegre Leopold Cornél hirdetőjébe, Teréz-körút 1.

A Dunapart új látképe a városháza-terv megvalósítása esetén